

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Сонуннар

Сонуннар

Сонуннар

Сонуннар

ЧУРАПЧЫ – ААЛЛААХ-ҮҮН МАРШРУТУНАН СҮҮРҮҮ

Муус устар 1 – 7 күннэригэр Чурапчытаагы физкультура уонна спорт институтун студенттара преподавателлорун кытта "Чурапчы – Ааллаах-Үүн – Чурапчы" маршрутунан 1516 км албэх күнүсү сүүрүтэ баран кэллилэр. Сүүрүү Саха сиригэр көмүс хостонугун 80, Дьокуускай – Охотский маршрутунан таһаарас таһымын 70 сылларыгар аһааран ытыллына.

Бу албэх күнүсү үүн сүүрүү, айаны үчүгэй бэлэмнээх, күн айы кырата 15 км сүүрү сүлүсүр киһи тулуйар. Билиги студенттэрбит манньк сүүрүүлэргэ сүл айы кытталар. Ол курдук, былырын Д.П.Коркин төрөөбүтэ 75 сыллаах үбүлүгүнэн "Чурапчы – Мирный" маршрутунан сэтте күнүсү 1378 км үүнүсү сүрүтүтүт. Онон бу сүүрүү соһуучу ытыллар буолбатар. Институттан 10 студент: Иван Варламов, Алексей Попов, Илья Иванов, Василий Лукин, Василий Марков, Альберт Варламов, Константин Григорьев, Алексей Кардашевский, Георгий Неустров, Андрей Романов, медик А.Р.Ноева, марафонга СР чемпионы А.Софронов, салайааччы Е.Е.Петухов, мин уонна суоллардар В.К.Карпов, М.И.Лукин сэтте күн 1516 км сүүрэн, биэс үлүүс 18 килиометр хабан, алта килиометр хонон волейболга, дубека табаарыстын күрэхтэһиллери ыттыбыт, институт, улус историйатын, сайдытын, бу сүүрүү туох сыллаах-сорукаах ытылларын билиһиннэрдилэр. Студенттар элбэх ыйытыларга эппиттэстилэр. Аара суолга көрүбүт дьоммут хайаан да тохтоон ыйыталаһан, кэспэтин аастылар, сөбүгү-матыймы бөбө буоллунар. Сылдыбыт килиометрбит дьонун-сэргэтин үтүө бөбө санаалара билиги үүн, сырааах айаммытын эгэтигэ түмүктүүрбүтүгэр күөс-көмө буолла. Кинилэр бадалара туолар, сэтте күн тыала-кула суох, күнүсү, сылаас күнүгэр "дэ, сүүрүгү" дьобиттин чабыллан турдулар.

Сүүрүүбүт иккис сылынан-сорууган адаларбыт, эһэлэрбит суолларын үйэтитин буолар. 70 сыл анараа өттүгэр көмүс хостуур бириискэлэргэ таһаарас таһымыгар иккилин-үстүү атынан бу үлүгүрдээх үрдүк хайалары үгүрдөөн, кыһынгы тымыгыга күнү быһа айаһаан, хастыи эмит хонук тымыгы үтүгүнэргэ хонон, Ааллаах-

Үүтүн 500 км сирин, сэтте хаттык хайаны туораан сылдыбыттарын илэ характыынан көрөн, эт атахтыынан сүүрэн, калыһымутун тобон итэҕэйдилэр. Кинилэр олохторун салдааччылар – саҥа үйэ сахаларын, билиги, иннибитигэр улахан сыал-сорук турарын биллибит. Бэйэбит билиһиннээн, үлэбитинэн, ситиһиллэрбитинэн кэнээри ыччатарга суолларын солоон, ыйан биэрэр ытык кэстээһитин өйдөөбүт.

Күнүсү сорукутунан 20-25 км сирин сүүрүү буолла. Иккис массовынан хайаһан үүн сүргэ уонна орто дистанцияга сүүрээччилэр дьон сирбитин аһаардаан сүүрдүбүт. Эбиэппит – массовына иһигэр чэпчэки аһылык. Сарсыарда 9 чаастан кизэ 6-7 чааска дьэри хардары-таары эстафеталаан 5, 7, 10, 15, 20 км ким теһе кыахтааһынан көрөн сүүрдүбүт. Саамай ыраах сирбит Уус-Майаттан Ааллаах-Үүгүгэ дьэри буолла, манна 5, 7, 8 км үүнүсү хайаны дабайан тахсы бар. Манна бары атахты ылдыан ыарыраттыбыт.

Итин чэй, сылаас минн бар буоланнар оҕолор түргэнник, биер хонугунан организмнэра чөлүгэр түбэн истэ. Кили хардар-көрө туруох курдук кэрэ айылга, ким да буортулааһаах сибээһэй салын, күн чабылхай сарданата килинэе күөс биэрэр курдуктар. Уолаттар дьэриктаах буоланнар улахан сылайы-эһийи суох буолла. Быстах теһе, ис ылдыыта ханна барый? Кизэ айы медиклэтигэр хаан баттаһынын, уопсай турулутун бэрэбэркэлээбүт.

Манньк элбэх хонуктаах, дьирин ис хоһоонноох, үүн сүргэ сүүрүүн айөөбүт, бэйэтин ис дуоһунай сайдытын эдэр ыччаах анаабыт Чурапчы улуутун баһылыгар Иннокентий Николаевич Аммосовка, Чурапчытаагы государственной физкультура уонна спорт институтун ректоругар Иннокентий Иннокентьевич Готовцевка улахан махталытан биллэрэбит. Сүүһүн дьон истинг санаалара эһийини эмиз арагаччылы турдунар!

Егор АБРАМОВ,

Чурапчытаагы физкультура уонна спорт институтун сүүрүүгэ отделениетын тренеры.

АҤАБАС ЧЕМПИОНАТ

Аспыт ый бүтэһик күннэригэр улус кинигар саҥа үлүгэ кирибит Културнай-спортивнай кинигэ илин эгэр улустарга остуол тенниһигэр аҥаас чемпионат алтыс төгүлүн үрдүк таһымга буолан ааста. Күрэхтэһиһэ алта хамаанда, 70-ча спортсмен кыттымын ыттылар. Бастабы күн эрийсиптэ: ооньүү түмүгэр 5 очколаах Чурапчы хамаанда бастабы мизэстани ылла, иккис 4 очколаах Мэҥэ-Хаҥалас, үлүүс 3 очколаах Горнай улуутун хамаандаһа таһыстылар.

Эбиэт кэннэ билиги улустуугар спорт бу көрүгэр өр кэмгэ сыраһан үлэһэн үлүүс-элбэх ыччаты бэлэмнээбүт, улус, республика чизин 38 сыл устата үрдүк чыһаалларга таһаарыбыт спорт ветерана, САССР үөрөдүрүтүн туйгуна Светлана Николаевна Башаринаны чосгоһин буолла. Бизэри народнай театр режиссера Н.М.Заболоцкая иһлэн-сабалаан ытта. Манна улус баһылыга И.Н.Аммосов, Улус Муньабын председатели Г.В.Смирников, ыгырылаах биэс улус бэрэстэбиталлара, остуол тенниһин бастабы хараначчылар, Сибир, Дальнай Восток үс төгүлүсү чемпионнара Любовь Барашкова, Клара Оксешникова, Петр Оксешников, улустуаагы спортотдот председатели Н.Н.Гуляев, Светлана Николаевна бириг үөрэммит оҕолоро, учуутала, САССР үлүүсүк учуутала В.И.Сивцева, Ил Түмөн дьулгата А.И.Помосеева, республика Физический культурага уонна спорка Государственной Комитетын председатели М.Д.Гуляев, "Модун" спортивнай комплекс директоры М.Г.Шинигина кыттымын ыттылар. Светлана Николаевна бизэри түмүктэһингэ бар дьонугар маһтанан туран: "Улуутун кэ-кэбэстэтин, остуол тенниһэ сайдарын түлүгэр өссө да үлэ-лэһиэм, кыаһым бварынан улус чизин көмүскэһиэм", – дьон эппитэ дьону-сэргэни үртэ, долгута.

Күрэхтэһиһи иккис күнүгэр оҕулаа оҕолоруттан саһалаан 7 ракеткага 42 күрэхтэһээччи биридимиһэн бастаһынга күрэхтэһилэр. Финалга кыргыттарга бастабы мизэстани Чурапчытан Саргы Иванова, иккис эмиэ Чурапчытан Лева Местникова, үсүһү Горнайтан Муся Сидорова ыттылар. 40-гар дьэри саастаахтарга Чурапчытан Надежда Пинигина чемпионнаа, иккис Мэҥэ-Хаҥалас Надежда Петрова, үлүүс эмиэ Мэҥэ-Хаҥалас спортсменката Саргылана Васильева буоллунар. Ветеран дьахталларга Тааттадан Любовь Савина бастабы, Хаҥаласан Евдокия Тимофеева иккис, Горнайтан Мария Кудамосова үлүүс мизэста тигистилэр.

Уолаттарга Хаҥаласан Володя Тимофеев бастаа, Уус-Алдан ыччата Вера Руминцева иккис буолла, үлүүс Мэҥэ-Хаҥаласан Костя Владимиров таһыста. 40-гар дьэри саастаах эр дьонго чурапчылар күнүсүтүлэр. Ол курдук, Евгений Павлов бастабы, Василий Шадрин иккис буоллунар. Улүүс Мэҥэ-Хаҥаласан Ньургун Владимиров таһыста. Ветераннарга горнайдар үс бастабын ыттылар. Владимир Михайлов бастабы, Николай Андреев иккис, Николай Сидоров үлүүс буолары ситистилэр.

Ыһаа кизэ абсолютнай чемпионнаа 5-с кылаас үөрэнээччиттэн саһалаан 62 саастаах ветеранга тизэ 60-ча кили ыттына. Күүстээх кириһи түмүгэр күрэхтэһи абсолютнай чемпионнаан Мэҥэ-Хаҥаласан Николай Михайлов буолла.

Мария ПОПОВА, спорт ветерана.

Сотурутаагыта А.П.Мунчалов аатынан Картиной галереяга Чурапчы улуутун эдэр худуһунуукутарыгар РФ народнай худуһунуука, П.А. Ойуунускай аатынан Государственной бирэһимиз лауреата А.П.Мунчалов бириһигэр көрүү-конкурс буолан ааста. Бу конкурс сылынан-сорууган ойуулуур-дүһүнүүр иккис уонна сайыннара эдэр талааннары арыыны буолар. Конкурс түмүгүн А.П.Мунчалов, Россия Худуһунуукутарын союзун чилиэне А.С.Иннокентьева, СР культуран туйгуна, СР Худуһунуукутарын союзун чилиэне М.Н.Гуляева – Түсүк курдук республикага биллэр маастардартан саһааһаах жори сыналааста.

ТОХТОО, ТҮГЭН, ЭН ДЫКТИГИН!

Афанасий Петрович бэйэтэ олохтообут саамай улахан бириһин – 5 тый. солк. Кылаан орто оҕулаатын учууталыгар Е.Т.Мироновага туттарда. Евдокия Тимофеевна пейзажтарын холустаа суруйбүт. I степеннээх диплому уонна сыналаах бэлэһи Чурапчытан эдэр, кээһилээх худуһунууку Роман Местников ылла. II степеннээх диплом Мырылаттан Дарья Соловьевага тигистэ. III степеннээх дипломуан Чурапчытан эдэр эрэри хайы-үйө биллэр худуһунууку Олег Осипов наһараадаланна.

Билирбил бириһистэри Мындагайыттан Аммосов Петр, Хайахсыттан Егорова Кристина ыттылар. Бастабы айымнылар, биллэн турар, олус элбэх сыһаалаах-халтылаах буолаллар, онтон санааны түһэрэххэ саатамат. Улүлөр сыһан-сыл быһаһаах айы сыһаалара-халтылаа аһыһаан, көрдөбүлгэ эппи-эттир кыаханаллар. Манньк көрүү-конкурстар мантан ыла сүл айы ыттылаахтара. Онон, эдэр дьон, үлэһэн, айың!

Галина ДАРАМАЕВА,

"Ай" народнай студия салайааччыта.

Муус устар 1 – 3 күннэригэр Дьокускай куоракка ОБЖ (основы безопасности жизнедеятельности) предметигэр республикатаагы олимпиада буолла. Бу олоххо наадаһаах предмет 1 – 11 кылаастарга быһыллыттан эбэһэтэһинэй предмет быһытынан программага киллэриллибитэ. ОБЖ предметтэн оҕолор олоххо араас уустук, ыраахан, кутталлаах түгэннэртэн түргэнник уонна табатык быһаары ыһынан таһарга теоретический билиини ытталлар.

Билиги улустуу чизин Мугудай оҕулаатын оҕолоро көмүскэтилэр. Олимпиадага теоретический бэлэһи бэрэбэркэлээтилэр, ориентированиега, мэхэйдээх сүүрүүгэ, медицинский көмө күрэхтэһилэр. 8-с кылаас үөрэнээч-

УЛУУС ЧИЭНИН КӨМҮСКЭЭТИЛЭР

чизэ Андреев Вера мэхэйдээх сүүрүүгэ II, медицинский көмө оҕурууга I, ориентированиега II мизэстэлэри ылла уонна уопсай түмүккэ I мизэстэ буолла. Эмиэ бары көрүгүргэ эри-дэһи үчүгүйдик кыттыбыт 9-с кылаас үөрэнээччигэ Варламова Сарна II мизэстани ылла. 10 – 11 кылаастар оҕолорун ортолоругар Тарабукина Катя, Тарабукин Сея эмиэ кулаһаа сууктук кытыннылар.

Онон ОБЖ предметигэр I республикатаагы олимпиадага билиги оҕолорбут ситиһинээчтик кытыннылар дьон учуутал Тарабукин Кузьма Дмитриевич үөрэн-көтөн отчуоттаата. Оҕолору уонна кинилэр учууталларын ситиһиннэри-нан эһарадэһибит!

Н. ФЕДОРОВ,

үөрэх управлениетын физкультурага уонна спорка специалиһа.

2004 СЫЛ
МУУС УСТАР
15 КҮНЭ
ЧЭППИЭР
№ 43
(9104)

Сааскы каникул кэмигэр Болтоҥо килиһигин спортивнай саалатыгар иккис төгүлүн олохтоох "Кэчэри" үлүүсү тэрийитинэн сонун дьаһал ыттылынна. Ол курдук, Болтоҥо, Соловьев, Хаһыйах, Хатыль уонна Кыдал үлүүсүннэрин икки ардыларыгар мини-спартакиада буолан ааста.

Хас бириддин хамаанда аһыс оҕолтон саһааһаах. Кэчэри хамаандаһа бу үлүүсүннэр методический холбоһуктарын салайааччыта, олохтоох үлүүсүннэр методичка, РФ үөрэбүтүннэри туйгуна Кривошальникова Х.М. эһарадэлээтэ. Спартакиада сылайынан-сорууган оҕолу кыра саһыттан э-хэан өттүгэр сайыннарын, кинилэргэ доруубуйа, чөл олох уонна спорт туһунан бастабы өйдөбүлүгэр иһтири буолар.

КЫРАЧААННАР СПАРТАКИАДАЛАРА

Спартакиада үөрүүсүкү аһыһа кыһаһаас учуутал, спорт ветерана, "СР физкультура уонна спорт сайдыһыгар үтүөһүннэри" бэлэһэ хаһаһына, улус ветераннар спартакиадаларын хас да төгүлүсүк чемпионна уонна призера В.М.Жирков эһарадэлээтэ уонна ким бэлэмнээх, тэрээһиннээх кыһаһын дьон аһыс тыһын эттэ. Бу кэннэ спартакиада быһаарын хамаанда капитаннара таһаардылар. Спорт алта көрүгэр сыһы кириһи буолла уонна биэс этаптаах көрдөөх эстафета ыттылынна. 60 м сүүрүүгэ кыргыттарга Хатыль үлүүсүннэри иһтиһээччизэ Юлия Титова, уолаттарга Мырылаттан Жена Собакин бастааһылар. Үрдүкү көрүгэр Хатыльтан Тая Ефремова 70, Костя Попов 75 см көтөн рекорд олохтоотулар. Улуу ыһаныыга Хаһыйахтан соһотуун үлүүсүннэри чизин көмүсү кэчэри Ганя Новгородова 1 м 29 см, кыргыттарга Хатыльтан Ньоруляна Захарова 1 м 20 см ыһаныылар. Уобуручуну эрийтэ Мырылаттан иһигэһэй байлаһах Аня Хомодоева, сиртэн анныһыныыга 54 төгүл анныһыт Хатыльтан Айтал Аржакова чемпион үрдүк аһыһы ыһаһаар, лиценз кэчэри уонна сыналаах бириһистэринэн наһараадаланналар.

Көрдөөх эстафета Болтоҥо үлүүсүннэри бастаата. Уопсай түмүккэ 61 очкону ыттыт Хатыль бастабы, 57 очколаах Болтоҥо иккис, 55 очколаах Соловьев үлүүс буоллунар. Хас кыттыбыт оҕо бириһи ыһа, үөрэн-көтөн таһаарылар. Хамаандаһа бары формулаахтар, эмблемаахтар, ааттаахтар, эһарадэ нүмэрдээхтэр. Оҕолор кэлэр өттүгэр өссө үчүгүйдик дьэриктанан рекордары туһараһаар уонна бу дьаһал үтүө үтэһэ кубулуйарыгар баһарабыт.

Елизавета ВАСИЛЬЕВА,
Болтоҥо.

ПЕТА НЕСТЕРОВ КЭРИЭНИГЭР

Муус устар 3 – 4 күннэригэр Төлөйгэ оҕолорго тустууга улус чемпионна, Нерюнгри куорат призера, СР элбэх турнирдан чемпионна, призера Петя Нестеров кэриһигэр оҕолорго көгүл тустууга республикатаагы турнир буолан ааста. Бу күрэхтэһиһэ Дьокускай куорат Олимпийский араллар училищеларыттан, истибэттар оҕулаатыттан, Мэҥэ-Хаҥаласан, Амматтан, Уус-Алдантан, Намтан, Чурапчы спортивнай интернат-оҕулаатыттан уонна Төлөйгөн барыта 64 эдэр бөбөстөр күөн көрүстүлэр. Күрэхтэһиһи таһыма үрдүк буолла. Иккис күнүсү сыһы халсыһы кылаабынай судьяһынан ССРС спордун маастара М.В.Ноговицын үлүүсүтэ. 1987 сыллаах төрүөх уолаттар иккис күн устата күрэхтэһилэр.

Бу күнүгэ Петя Нестеровкэ аналаах аһыһы кизэһэ буолла. Петя кили быһытынан чизинэй, сүрэхтээх, сэмэй майгытын бириг үөрэммит оҕолоро, учууталлара, Амма Алтангыттан кэлэ сүлүсү аһахтара Назаровтар, Төлөйгөн Нестеровтар иһиһахтик аһаһан-санаан аастылар. Бизэри олохтоох оҕулаа уонна Дьокускайдаагы саһа национальнай гимназиятын үөрэнээччилэрин көңөра түмүктээтэ.

Турнир түмүгүн чемпионнарын 44 кг Ануфрий Аржаков (Чурапчытаагы интернат-оҕулаа), 48 кг Саша Захаров (Мэҥэ-Хаҥалас), 52 кг Айал Анисимов (ОЗУ), 56 кг Владик Беллев (ОЗУ), 68 кг Саша Верковский (ОЗУ), 63 кг үлүүс ыһаһынаахтарга Петя Нестеров (Чурапчытаагы интернат-оҕулаа) буоллунар.

В.В.СМИРНИКОВ

ЭМЧИТТЭРБЭР
МАХТАНАБЫН

Харгынсан: курортгийн туганз.

ИИТЭР КЫҢАБЫТ ТӨРӨӨБҮТ КҮНЭ

Муус устар 9 күнэ. Сааскылы ылаангы, чабылхай күн. Бүгүн Сылган нэһилигэ уруулук бэлэ күн. Профессор Г.П. Башарин аатын сүгэр орто оскуола тэриллэбитэ 95 сылын бэлэтиир урууга ыраахтан-чуастан бу ыһаба үөрэммит-иитилибит, үлэһэбит ытык-мааны кырдыабытар, саас ортолоох дьоннор, ыччаттар, бүгүгү үөрэнээччилэр сарсыарда эрдэттэн муһуннулар. Билингит ирдэбилгэ сөп түбэһиннэрэн тупсайдык он оһулуубут оскуолаларын көрдүлэр-ииттилэр, үбүлүгү карса чачы да үүс үлэ ытыллыбытын бэлэтиэттилэр. РФ үөрэҕиритин туйгуна, оскуола музейн директора К.Г. Макарова онорбут оскуола баай историятын кэрэһелиир, араас кэмнэрин сырдатар фотоальбома көрбүт эрэ киһи кэрэксэбилин ыла. "Кыраһа" дьон кэрэ ааттаах истээнэ хаһыата үөрэнээччилэр оскуолаларын туйунан үтүө өйдөбүлүрүн, истинг ээрдэлэрин тизгэтэ.

Лоп курдук 11 чаастан үбүлүгүгү дьаһаллары арыыйы үөрүүлэх линейката сааланна. Оскуола профкомун председателе А.И. Дягилев туйугунан уонна хомус-чуттар ансамблларын толорууларынан добуһуоллатан алгыс этэн аан тылы аста. Советскай кэмнээги оҕолорго уруккуну санатан пионерскай сөр ытыллына. Барабаан тыаһынан уонна речевка тылларынан аргыстанан кыһыл хаалтыстаах пионердар стройунаа хаамсан кимдэлэр. Пионерскай знамя киллэриллэнэ. Оскуолаба ер сылларга баһаатайдабыт С.Н. Башарин репорты тутта. Түмүгүтэ "К борьбе за дело Коммунистической партии будте готовы!", "Всегда готовы!" дьон тыллар аҕа калыҥа дьону саргыһыттылар даҕаны, үөртүлэр даҕаны. Эбэрдэ тыллары оскуола директора, СР үөрэҕиритин туйгуна, "2004 сылга үөрэх тэрилтэтин бастыг салайааччыта" номинация хаһаайына А.М. Максимов, оскуола выпускника,

Ил Түмэн депутата, "Туймаада-нефть" НК ГП генеральный директора И.К. Макаров уонна туйгун үөрэнээччи Айта Яковлева эттилэр.

Линейка кэнниттэн үбүлүгүгү аналлаах кылаас чаастара ытыллынылар. Бу үөрүүгэ даҕатан нэһилиэк историятын үөрөтүт, үтүө-мааны ытык дьоннорун үйэтипит оскуола музейн 20 сыла бэлэтиэнэ. Музейга сылдан чачы да дьон-сэргэ саргыир, үгүһү-элбэри кэлсиир кизг ис хоһоонноох экспозициялары сөбө-маһайа көрдүлэр, астыннылар.

Күнүстэн кизгэ Сынналанг киинигэр үөрүүлэх улахан мунууа сааланна. Директор А.М. Максимов оскуола үүнэ-сайдан кэлбит историятын, үтүө үгэстэрин, инники сорукарын туйунан кизг ис хоһоонноох дакылаатын кэнниттэн байыл бүтэриктээх оҕолор эбэрдэлээтилэр. Онтон тыл ыалдыттарга бэрлилинэ. Ил Түмэн депутата, СР Үөрэххэ министерствотун коллегиятын чилиэнэ А.Н. Жирков, Ил Түмэн депутата, "Туймаада-нефть" НК ГП генеральный директора И.К. Макаров, Тыа хаһаайыстыбатын министерствотун апиэтиэтэ С.П. Макаров, улус баһылыга И.Н. Аммосов, улустаабы үөрэх управлениетин начальнига Е.С. Сидоров у.д.а. үтүө-кэрэ баҕа санааларын тизгитилэр.

Ханнык баҕарар үөрүүлэх түгэнгэ саамай долгутулааҕа үлэһит дьону бэлэтиэттин, чистээтин буолар. Бу дьоро күн оскуола үөрэтэр-иитэр коллективын, тех-үлэһитэрин үтүө суобастаах сыраллаах үлэлэрэ сирдээх сыаналы ыла. Ол курдук, педагогическай наука кандидата Е.Д. Макаров "Учууталлар учууталара" үрдүк аатынан бэлэтиэнэ. Көҥүл тустуу тренери Е.И. Яковлев, саха тылын уонна литературатын учуутала Л.С. Сивцева "Саха Республикатын үөрэҕиритин туйгуна" буоллулар. СР Үөрэххэ министрст-

вотын Бочуотунай грамотатын физика учуутала, "Бочуот Знаг" орден кавалера У.Н. Протодаконова, саха тылын уонна литературатын учуутала Ф.А. Дьяковская, "Сулусчаан" үтүөһүтүн иитээччи көмөлөһөөччүтэ Н.М. Трофимов тугтулар. Улус Бочуотунай грамотатынан учууталлар П.А. Матвеева, Н.Г. Макарова, улустаабы үөрэх управлениетин Бочуотунай грамотатынан оскуола директорун иитэр үлэһэ солбуйааччы Ю.П. Протодаконов, историк А.А. Макарова, математик А.И. Белыева у.д.а. бэлэтиэннэр.

Үтүө дьону киһи гыммыт, кизг ылыкка киллэрибт кырдыаҕа калууна учууталларга, итин аһынан, сылаас дьыккан, истинг сыһыанынан угуттаабыт интернат үлэһиттэригэр, иккис ийэ буолбут үтүө кылаас салайааччыларыгар дириг махтал тыллара ананылар. Төрөөбүт оскуолаларын үөрүүлэх күнүнэн республика араас мунуктарыттан эбэрдэлэи кэлбит үөрэнээччилэр иһирэх, истинг тыллары кытта өйдөбүнүк бэлэтиэр туттардылар. Оскуола үөрэнээччилэрин ааттарыттан харда тылы 9-с кылаас туйгун үөрэнээччиз Марианна Протодаконова эттэ. Мунууа үөрүүлэх чааһа "Айан+" бөлөх "Көрсүтүөххэ дьирри" дьон өрө күүрүүлэх ырыатынан түмүктэннэ. Салгыы "Оскуола вальса ыгыгар" дьон сынналанг кизгэтэ буолла.

Оҕо дьоруун чогуу арыян, чочуйан сайыннаран, бай-эни салайыны бырайыагын хас биридди оҕо тизгэн, "Үөрэнээххэ, сайдыахха, 21-с үйгэ эрэллээхтик хардыылаахха" дьон девиги. Сылган орто оскуолата сурун соруу онтортор. Кини эдэр, эрчимнээх коллектива тигинээччи үлэһит, сырдыгы, үйэлээҕи ыһар.

Клавдия МАКАРОВА,
хаһыат общ. корр.

Халпыыста элбэх туһалаах В1, В2, В6, Р, К витаминнар бааллар. Састаабыгар үтүө минеральнай туустар, сахар, калий, фосфор, аминокислоталар, жирдэр кириилэр. Халпыыста ас буһарар органнар үлэлэрин тупсарар суон, синнигэс оҕоһостор үлэлэригэр көмөлөһөр. Запорга, подагра туһаллар. Норуот эмчиттэрэ этэллэринэн, халпыыста сүмэһинэ сөтөлү хонгуннарар, тымныыны тохтотор дьоруудаах. Сүмэһинин саһарарга, угуубат буолууга туһаллар. Халпыыста сизматикан листиги эмтиилэр. Сибизһэй халпыыста сүмэһинэ, медицина этэринэн, куртах, суон, синнигэс оҕоһостор ырыларыгар туһаллар, нэһэрбэ систематын бөбүрөгөтөр, эти-сини чэбдигирдэр. Намыһах кислотностоох киһизгэ, оҕоһостор тымныыларыгар көмөлөһөр.

Чол олох — кэскил төрдө

ОБУРУОТ АСТАРЫНАН ЭМТЭНИЭХХЭЙИН

Халпыыста ордук ыһаһыны түһэрэгэ, сахарынай диабеттаах киһизгэ туһалаах, умнуган буолууну сэрэтэр. Үүкэ оргуулуубут сибирдэрин сылаасты туган золотуханы, уулаах экземаһы, сиккэй бааһы эмтииргэ туһаллар. Күөмэй ырыытыгар сүмэһинин ууга эбэн сайҕаналлар. Ыраас халпыыста сибирдэрин арийэн баран сирэйгэ мааска онгостолор.

Помидор аһыгар сахар, минеральнай туус, А, В, В2 витаминнар бааллар. Ордук С витамин элбэх. Сибизһэй помидор сүмэһинин куртах ызаалаах киһизгэ аныыллар. Сүмэһинэ тааһы үлүртүтэр дьоруудаах, быарга туһалаах. Искэни, ирингэни үчүтэйдик тардар.

Хортуоппуйга крахмал, белок, жир, лимоннай, яблочнай, о.д.а. киһи организмгар наадалаах органическай кислоталар, В1, В2, Р1, Р витаминнар бааллар. Сиккэй хортуоппуй сүмэһинэ куртах кислотностон танниир, оҕоһос үлэтин бэрээдэтиир, кырках кеннээрүн, хотуону тохтотор, куртах, оҕоһос ырыларынан наамтатар. Ону таһынан төбө ырыытыгар, гастритка иһэллэр. Кытайдар хортуоппуйу сорох үүнээһилэри кытта холбоон энцефалика, тири ырыытыгар туһаллар. Куртах ызаатын, сүһүрүүнү (отравлениени) эмтиилэр. Оргуулуубут хортуоппуй уугулар тыыннаах сөтөл сымныр, мурун тымныыта, ууга сүүрэрэ тохтуур.

Луук састаабыгар сахар, инсулин, В1, С витаминнар, кыра йод, жир, кальций, фосфор, лимоннай, яблочнай кислоталар бааллар. Аппетити үрдэтэр, ииктииргэ көмөлөһөр, бүүртэн кумах, туус, кыра таастар тахсалларыгар көмөлөһөр. Ыһаарыламыт эбэтэр үүкэ бустуг луук сөтөлү сымнагар. Луук нэстийкатынан сүрбүгэ, быра ыалдыр киһи эмтэнэрэ сатамат. Луугунан во-

дыканы, оҕоһос ырыытын, ангины, мурун иһин маастырга туһаллар. Түөс иһэ ыалдырар бустуг эбэтэр ыһаарыламыт луугу туһаллар. Ирингээх бааһы, күтүргуйаны эмтиилэр. Сүмэһинин мүүтү кытта булукууан куһаҥаннаах көрөр киһи хараһын, хааһын биһэллэр, сыстыганнаах ырыыттан эмиз эмтэнэллэр. Сибизһэй луук хааһыта үлүбүт киһини эмтииргэ көмөлөһөр. Киһи тириитигэр хабыллылар тахсыларын, үлүгү сайдытын тохтотор, ырыытын мөлтөтөр, ревматизмга эмиз туһаллар.

Огурсу С витаминнаах баай. Сүмэһинин температураны түһэрлэр, тымныыны, воспалениени аһарарга туһаллар. Ыалдыан эт-сини кеймөстүүтүн уоскутар. Ииктииргэ, үгүһү таһаарарга көмөлөһөр уонна тынар органнар ырыыларыгар

туһаллар. Огурсуттан онгоһулуубут пудра киһи сирэйин тиригэ хатырытын сымнагар, эбириини, угрилары суох онгорор. Огурсу сүмэһинин мүүтү, сахары кытта холбоон иһээх сөп.

Моркуопка В1, В2, В6, Д, Н, Е, К, Р витаминнар бааллар. Киһи организмн бөбүрөгөтөр, ырыыны мөлтөтөр, хааны тохтотор, воспалениени, бааһы оһорго туһаллар. Ииктэтэр (мочегоннай) уратылаах. Моркуоп сүмэһинэ эмтэрэр ийэлэргэ ууттарин элбэтэр, сэллик сабаланытын бөбөр, бүүртэн тааһы таһаарарга көмөлөһөр, сүрэх тымырын үлэтин, харах мөлтөөһүнүн кеннэрэр. Сүмэһинин мүүтү эбэтэр сахары кытта туттарга сүбэллиллэр. Эриллибит моркуоп үүкэ буһарылыбытын тымныыт, хаана аһыаабыт, күүһэ бүппүт киһини, куртах ырыылаах, половой органа мөлтөөбүт дьону эмтэннэлэр. Үлүгүгэ, ирингэригэ, ызааба туһаллар.

Редиска, эриппэ састааптара бэйэ-бэйэлэригэр маарынаһаллар. Аппетит киллэрэллэр, ас буһарар органнар үлэлэрин тупсараллар, куртах согуу элбэтэллэр, үөс тахсылыгар, ииктииргэ көмөлөһөллөр. Коклюу, тынар органнары, бронхиты, невралгияны, хаан аһыаһынын, бүүр, үөс тааһын, листиги эмтиилэр. Куртаба баастаах (язва-лаах), оҕоһостор, быардара тымныылаах, сүрэх ырыһахтарга редисканан, эриппэнэн эмтэнэр көҕүлэммат.

Бу сүбэлэр араас сурунааллартан, лечебниктэртэн, сороҕо дьон кэлсээннэрттэн коммулан онгоһулуунулар.

Евдокия КАЖЕНКИНА — Чугдара,
норуот эмчитэ,
социальной педагог-этнолог.

О погашении задолженности за коммунальные услуги учреждений и предприятий перед ГУП "Жилищно-коммунальное хозяйство Республики Саха (Якутия)"

В связи со сложившейся задолженностью по оплате коммунальных услуг учреждениями и предприятиями перед ГУП "Жилищно-коммунальное хозяйство Республики Саха (Якутия)":

1. Руководителям учреждений и предприятий, независимо от форм собственности, в срок до 15 апреля 2004 года произвести оплату за предоставленные коммунальные услуги ГУП "Жилищно-коммунальное хозяйство Республики Саха (Якутия)".
2. Министерству финансов Республики Саха (Якутия) (Березкин Э.Б.) произвести финансирование за коммунальные услуги учреждений и предприятий, финансируемых из республиканского бюджета, до 15 апреля 2004 года.
3. ГУП "Жилищно-коммунальное хозяйство Республики Саха (Якутия)" (Босиков Ф.И.) предупредить потребителей, независимо от форм собственности, согласно договорным обязательствам, об отключении от системы тепло- и водоснабжения с 15 апреля 2004 года при наличии задолженности за коммунальные услуги перед ГУП "Жилищно-коммунальное хозяйство Республики Саха (Якутия)".
4. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на заместителя Председателя Правительства Республики Саха (Якутия) В.Б. Грабчевича.

Председатель Правительства Республика Саха (Якутия)
Е. БОРИСОВ.

ОБРАЩЕНИЕ

Распоряжением Председателя Правительства Российской Федерации от 3 сентября 2003 года № 1273-Р и Указом Президента Республики Саха (Якутия) от 5 мая 2001 года № 1408 "О проведении III Международных спортивных игр "Дети Азии" в Республике Саха (Якутия) с 23 по 30 июля 2004 года" будут проведены III Международные спортивные игры "Дети Азии", в которых примут участие команды Якутии, России, ближнего и дальнего зарубежья, стран Азиатско-Тихоокеанского региона.

Целью Игр "Дети Азии" являются приобщение детей к физической культуре и спорту, развитие и систематизация детского спорта, пропаганда здорового образа жизни, укрепление дружеских и экономических связей Республики Саха (Якутия) с субъектами Российской Федерации и мировым сообществом.

Вся республика активно включилась в процесс подготовки игр. Многие трудовые коллективы организаций и предприятий, предприниматели, частные лица вносят свой посильный вклад. Нашему улусу доверено задание собрать благотворительный взнос в сумме 600 (шестьсот) тысяч рублей.

В связи с этим, обращаемся ко всем руководителям предприятий, организаций и предпринимателям нашего улуса с призывом не оставаться в стороне и внести свой посильный вклад в подготовку и проведение Игр "Дети Азии".

Распоряжением Президента Республики Саха (Якутия) от 20 мая 2003 года № 150 - РП уполномоченным по централизации и распределению средств спонсоров определен Национальный фонд возрождения "Барбары" при Президенте Республики Саха (Якутия).

Реквизиты НФВ "Барбары":

1. Филиал № 8603 Якутского отделения г. Якутск
ИНН 1435075799/143501001
БИК 049805609 К/с № 30101810400000000609,
р/с № 40703 8105 76020000033
2. КБ "Алматэргибанк" 000 г. Якутск
р/с 40703810700000000084, к/с 30101810300000000770
ИНН 1435075797/143501001, БИК 049805770
Юридический адрес: Якутск - 22, ул. Кирова, 11, Дом Правительства
№ 1, каб. 255, тел./факс 43 - 50 - 66, 43 - 55 - 57.

Администрация муниципального образования
"Чурапчинский улус (район)".

БУЛТ СААТЫНАН СЫАЛ ЫТЫТЫГАР ДИРИНГ БӨНҮӨЛЭГИН БУЛЧУТТАРЫН АНАБАС ТУРНИРЫН БАЛААНЫНАТА

1. Тэрийээччилэр:

Дирингээчи булчуттар обществолары, улуустаагы сыал ытыгын федерацията.

2. Буолар сира, бириэмэтэ:

Диринг бөһүөлэгэ, Уһун Алаас. Муус устар 17 күнүгэр (суббота) сарсыарда 10 чаастан регистрациялааһын, 11 чаастан күрэхтэһини аһы.

3. Кыттааччыттан ирдэнэр:

Саа документа, булчуттар обществоларын чилиэнин биллэһэ, саа көнүлэ, 200 солк. үсүмүс.

4. Күрэхтэһи көрүгүнэр:

— көтөр иһэр күлү ыты — 2 ыты;
— сүүрэр сыал (туртас) — 2 ыты;
— көтөр тарилканы ыты — 2 ыты (1 тарилканы табы — 5 очко).

Баалаахтарга коммерческой турнир тэриллэр.

5. Кыайылаахтары быһаарым уонна наһарадалааһын:

— кыайылаахтары 3 балаһыаннаабы ыты түмүгүнэн очколарынан быһаарылыр;

— бастагы миэстэ — саа харчыта, ылар көнүлэ, II, III миэстэлэргэ — анал бириэмэтэ.

Хос быһаары: күрэхтэһиңиз охотностарын төлөөбүттэр киирэллэр, буолар күнүгэр охотностос ыылылыбат.

Билсэр телефоннар: 26-189, 26-184.

В целях реализации федеральной программы телевидения для села поставка высококачественного спутникового оборудования производства Южной Кореи в нескольких комплектациях.

Спутниковая антенна D180 см с цифровым ресивером DSR ACE (русское меню, ТВ, видео выход, отлично принимает 25-30 каналов) по цене 8500 рублей.

Специальное предложение для любителей спутникового телевидения.

Спутниковая антенна D180 см с аналогово-цифровым ресивером DSR ACE 2040 (декодер, автопозиционер, 3 входа спутниковых антенн, русское меню, оптический выход, ТВ, видео выход) отлично принимает любые программы ТВ с иностранных спутников "ASIA SAT", "CHINA ST", спутников "Горизонт" (Первого канала, РТР, Якутия), "Экспресс" (15 каналов), "Ямал" (25-30 каналов).

Количество программ не ограничено.

Цена 16000.

Спутниковая антенна D180 см с цифровым двухресиверным персональным видеомонитором TOLFIELD 4000 PVR (принимает любые цифровые программы, декодер, вход 2-СТ, память на 2-х фильмах MPEG-II, длительность 15-20 часов. Таймер записи, русское меню, возможность копирования на другой ресивер, компьютер, встроенные игры). Цена 19000 рублей.

В течение гарантийного срока бесплатны ремонт, замена, тех. обслуживание. Доставка и точная установка.

Заявки принимаются по адресу: с. Чурапча, ул. Ленина, 42, каб. №4. Тел. УОХ в раб. время 41-264, вечером 25-354.

КӨТӨР ГРИБИТТЭН СЭРЭНИНГ!

Билингви бириэмэтэ Согуруунгу-Илин Азия дойдуларыгар (Согуруу Кореяга, Вьетнамага, Японияга, Таиландага, Камбоджага, Гонконгга, КНР-га, Лаоска, Индонезияга, о.д.а.) дыккай көтөрдөргө, дык көтөрдөрүгэр ыары тургуулаа бэлэстэннилэр уонна киниэхэ тарбанар кутталы үөскэттилэр. Бу сытыганаах ыарыга дыккай көтөрдөр, дык көтөрдөр, сибиинна уонна кини сыстыахтарын сөп, 80 сырыһаан дыккай көтөр кыттаах (морду, көтөр, чырымай, мас күтө, бараахтар, о.д.а.) бу этиллибит Азия дойдуларыгар кыстыгылар уонна саас дойдуларыгар — Саха сиригэр эргиллэн кэлэллэр.

Көтөр гриба күтү үгүрү, астыр кэмгэ оһостор. Күс тас көстүүгүнэн үгүтүгүрдүк эрээр, бу ыарыны илдьэ сыдыан сөп. Көтөр гриба сааскы кустааһын бириэмэттигэр ордук тарбанар, өрө түрүт кутталыа. Киниэхэ бу ыары кэннөрү грибка майгыныаарды киирэр, тутта эитимэтэхэ 30 быһыана өлүүнэн түмүктэнэн сөп, оһон араахтарга тутта көтөрүгүт булгуччулаах.

Төгө сүдүдүн көтөрдөр өлүктэригэр түбэстэхтигэр олох тынытманг, ветеринарнай управлениегэ эбэтэр санэпидкэдээр киинигэр тыллааг. Быйыл саас көтөрү булгааһытан туттунуг, көтөр грибиттэн сэрэниг!

Республикатаагы санэпиднадзор киини матырыйаалыттан бөлөмүккэ.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор — 41-332, отделлар — 41-265.
E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улуунун "Сага олох" редакционной-издательской холбоһук Государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутулууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыр РФ бачээккэ СР региональной управлениетыгар 2003 с. бач иһин 20 күнүгэр регистрацияламмит күөмэрэ — ПИ №19-0423.

"Сага олох" редакционной-издательской холбоһук ГУ. Офсетнай бачээт. Сахааһын № 43. Тираж 2667. 14. 04. 2004 с. бачээккэ бэрилинэ. Хатыат нэдиэлэ үстэ: онтуорунуука, чэппиэргэ уонна субботага тахсар.

БАХСЫГА — ХАЛБАС ХАРАТА ХАПСАБАЙ

Муус устар 10 күнүгэр Бахсы нэһилиэгэр Д.П.Коркин итиллээччилэр, эдэр саастарыгар суорума суолламмит ССРС чемпиона Павел Васильев уонна Россия чемпиона Николай Барашков бириэмэттигэр үс ыйааһынга халсабай түтүлгэтэ тардылына. Хатылыттан, Алабартан, Кытааннахтан, Арыылаахтан, Чурапчытаагы институттан араас саастаах бөбөстөр кэлэн күрэхтэстилэр. Турниры аһыга нэһилиэк баһылыга А.А.Захаров, Павел Васильев абыта П.В.Васильев, Николай Барашков, убайа Е.А.Барашков, эдьийэ Е.П.Васильева, Павел Васильевы кытта биир кэмгэ үөрэммит курактэһи кылаабынай судьуйата М.Г.Сибиряков кыттыны ылылар.

Күрэхтэһиңиз улууска эрэ буолбака, республикага кизгик биллибит халсабайдыттар кэлэн үтүк сытар нэһилиэк дыонун сэрэгитин чабылхай маастарыстыбаларынан, күтүмэх куустарынан сэрэгитин бардылар. Күрэхтэһиңиз кэлбэтэх бөбөстөр кэлэн истэн кэмсиммиттэра буолуо — бирикестэр ботуччулар. Ол курдук, 60 уонна 70 кг ыйааһыннарга телевизордар турдулар, 80 кг үөһөгөргө аудиомониторфон оһонһонно. Халсабай халбархай хамсаныларынан, кыратыттан-үлэхтэһиттан түтүлүгэ сүх дыону утарыта туруорурунан, эдэрин-кырааһынан аахсыатынан дыону тардылар, интэриһиргэтэр көрүг. Уолаттар көлөһүн аллан, күүс-күдэх эстэн чахчы да ыарахан күгү атардылар.

Түмүккэ 60 кг ЧГФКСИ студена Данил Неустроев чемпионнаа телевизор кыбынан барда, иккискэ эмиз институт студена Моисей Обоев тигистэ, Хатылыттан түстүү тренерэ Семен Федоров үтүс буолла. 70 кг Россия спордун маастара Александр Андреев кыайан эмиз телевизор кэһиллэх дьылээтэ, иккискэ биллилээх түстүүк, ЧРОСИО түстүүгэ старшай тренерэ Василий Струков табыста. Үтүс миэстэни С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскулатын тэрийээччигэ Михаил Ноев ылла. Ыраахан ыйааһынаахтарга ЧГФКСИ студена Алексей Кононов пьедестал бастагы үктэһигэр табыста, иккискэ эмиз студент Алексей Новиков ылла, үтүс миэстэга Чыалпара оскулатын 11-с кылааһын үөрэнээччигэ Александр Егоров убайдарын кытта эрби биитини киирсэн тигистэ.

Эдэрдэргэ телевизор, ветераннарга хара саһыл тириитэ оһонһонор абсолютнай күөн көрсүлүүнү дыон биир тынынан оһорон көрдүлэр. Чахчы да кыраһаабайдык, эрэлээхтик утарсааччыларын умка-тиэрэ бырааттаабыт Василий Струков эдэрдэргэ кыайылаабынан буолла. Ветераннарга Чыалпарттан Николай Барашков билигин да эдэрдий эрчимин, сылбырбатын дакаастаата.

Оксана ЖИРКОВА.

АТЫЛЫЛЫБЫТ

Быйыл саас төрөөбүт убалаах бизни. Дьыз маһын (лафет-гамматах бэрэбинэлэр) — 120 устука. Оһаналара кэпсэтиннэр. Билсэр телефон: 24-440.

х х х

6х6 м иһинээх дьыһаан көтүрөн ыларга. Аадырыһа: Ленин улуссатын 8 №-ра. Оһаната кэпсэтиннэр. Билсэр телефон: 41-672.

х х х

УАЗ-2206 маһынааны. 2003 с. оһоһулулубут. Оһаната 150 тыһ. солк. Билсэр телефон: 26-859 (үлэ чааһын кэһиниттэн).

Үлэ, тыһыл ветерана, хөтү көһөрүлүү кыттылааба, РФ үөрэҕирмийи туһунан.

МАКАРОВА Розалия Семеновна ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан оһолоругар, сизэнэригэр, аймактарыгар кутурбаммитын тиздэбит.

Ыкса ыаллара Захаровтар, Никуловтар.

Педагогический үлэ ветерана, хөтү көһөрүлүү кыттылааба

НОЕВА Екатерина Николаевна

үлүн ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан оһолоругар, сизэнэригэр дириг кутурбаммитын тиздэбит.

Чурапчы орто оскулатын администрацията, профкома, коллектива.

Кутурбаммитын тиздэллэр:

— Ыктыыр-убастыыр эдьийбит Екатерина Николаевна күн сириттэн барбытынан кыргыттарыгар Верага, Нинага, Лидага, уолаттарыгар Василийга, Алексейга, бииргэ төрөөбүт балтыгар Варвара Николаевнага, кийиттиригэр, сизэнэригэр Мындагаһыттан Ноевтар, Гермогеновтар, Майкатын Демидовтар.

— Екатерина Николаевна үлүн ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан уолугар күтүөһүтүгэр Ноев Василий Васильевичка, кини бииргэ төрөөбүттарыгар, сизэнэригэр Диригтан Тарасовтар, Пинигиннар, Майкатын Тарасовтар.

— Екатерина Николаевна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кийиттигэр Анастасияга Федоровтар, Неустроевтар.

Тапталлаах эдьийдэрэ, эбэтэ, Одьулуунтан төрүттэх Дьокуускай куорат олохтоо

СЕДАЛИЩЕВА — СЫСОЕВА Акулина Николаевна

үлүн ыарахан ыарыттан өлөн туораабытынан балтыгар Надежда Прокопьевна, сизингэр Машенька Поталоваларга, быраатыгар Анатолий Петрович Сибиряковка, кини дьыз кэргэннэргэ кутурбаммитын тиздэбит.

Чурапчыттан Седалищевтар, Дьокуускайтан Торговкиннар.

Кутурбаммитын тиздэллэр:

— Иккин тэһэ саныыр эдьийэ Акулина Николаевна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн бииргэ үлэлиир коллегабытыгар Поталова Надежда Прокопьевнага Одьулуун орто оскулатын педколлектива, профкома.

— Акулина Николаевна олохтон туораабытынан балтыгар дьүөгэбитигэр Поталова Надежда Прокопьевнага, кини кыһыгар Машага Елена, Полина Никоновалар, Дьокуускайтан Трофимовтар.

Автор суругар этиллэр санаа
редакция позициягар кэлди сөп түбэхэр
буолбатах. Сурукка мыйлар чахчылар
кырдыктаахтарыгар эппитикэһи
автор тус бэйэтэ сүтэр.